

СИЛАБУС ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СУЧАСНІ БАЗИ ДАНИХ ДЛЯ ТЕХНІЧНИХ СИСТЕМ

Факультет	Телекомунікацій та радіотехніки
Кафедра	Автоматизації та комп'ютерно-інтегрованих технологій
Статус навчальної дисципліни	Вибіркова компонента освітніх програм першого (бакалаврський) рівня вищої освіти
Рекомендовано для спеціальностей	Для всіх ОПП запроваджених в ДУІТЗ
Форма навчання	Денна, заочна

Викладачі

Доцент, кандидат технічних наук

Стопакевич Андрій Олексійович
stopakevich@gmail.com, <https://t.me/stopakevich>

Загальна інформація про дисципліну

Анотація до дисципліни	<p>Дисципліна «Сучасні бази даних для технічних систем» рекомендована для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за інженерними та ІТ-спеціальностями. Необхідними умовами для навчання є вміння програмувати мовою Python та розуміння основних принципів роботи інформаційних систем. В дисципліні не розглядаються бази даних в задачах автоматизації бізнес-процесів, вебсайтів тощо. Основний акцент – робота з даними, що отримані під час вимірювання деяких параметрів в часі. Розглядаються питання конвертації даних, візуалізації, статистичної обробки, інтерполяції та екстраполяції (прогнозу). Робота з даними розглядається з позиції інженера-програміста, дисципліна орієнтована на застосування для доступу до різних типів БД мови Python.</p> <p>Навчання спрямовано на :</p> <ul style="list-style-type: none"> – надання здобувачам теоретичних знань про архітектуру сучасних баз даних; – формулювання розуміння принципів вибору оптимальної для конкретної задачі системи керування базами даних; – здобуття практичних навичок роботи з бібліотеками Python, для доступу до БД, імпорту та експорту даних, візуалізації, статистичної обробки, прогнозування.
Мета дисципліни	<p>Забезпечення базової підготовки здобувачів, яка необхідна для: 1) організації баз даних; 2) розробки програмного забезпечення для маніпуляції даних в базах даних різних типів. .</p>
Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна	<ul style="list-style-type: none"> – Аналіз та робота з різними типами СКБД: Розуміння основних архітектур сучасних баз даних. – Розробка програмних інтерфейсів до БД: Вміння створювати програмні інтерфейси для взаємодії з базами даних мовою Python. – Обробка та аналіз даних: Здатність збирати, обробляти та аналізувати дані з різних джерел.
Результати навчання	<ul style="list-style-type: none"> – Вміння обґрунтовано вибирати підходящий тип СКБД для конкретних завдань. – Вміння створювати програмні інтерфейси для взаємодії з базами даних, використовуючи бібліотеки Python. – Вміння заповнювати та отримувати інформацію з реляційних баз даних (PostgreSQL), баз даних документів (MongoDB) та баз даних вимірювань за часом (InfluxDB). – Вміння відновлювати неповні дані, використовуючи методи інтерполяції та екстраполяції. – Вміння візуалізувати дані та будувати прогнози за часовими рядами.
Обсяг дисципліни	<p>Загальний обсяг дисципліни 6 кредитів ЄКТС (180 академічних годин), з них: лекцій – 32 год.; лабораторних занять – 34 год.; самостійна робота – 114 год.</p>
Форма підсумкового контролю	<p>Залік</p>
Терміни викладання дисципліни	<p>Відповідно до розкладу занять вибіркового компонента освітньої програми</p>

Програма дисципліни

Тема 1.	Проблематика дисципліни. Класифікації типів СКБД. Приклади задач, які краще розв'язувати в різних типах БД. Бази даних в технічних системах. Відмінності задач, які розв'язуються в технічних систем та задач інформаційних систем бізнес-процесів. Необхідність застосування програмних інтерфейсів для роботи з базами даних в технічних системах. Ієрархічні бази даних. Реляційні бази даних. Бази даних документів. Бази даних формату ключ-значення. Бази даних вимірювань за часом. Бази даних з графовою структурою.
Тема 2.	Реалізація програмних інтерфейсів до БД мовою Python Особливості мови Python. Дистрибутив Anaconda. Огляд основних бібліотек для доступу та обробки даних.
Тема 3.	Отримання даних з файлів. Формати CSV, Excel, HTML. Парсинг вказаних форматів файлів та отримання даних.
Тема 4.	Формування та заповнення баз даних. Формування та заповнення реляційної БД PostgreSQL. Формування та заповнення БД документів MongoDB. Формування та заповнення БД вимірювань за часом InfluxDB.
Тема 5.	Отримання інформації з баз даних мовою Python Необхідні бібліотеки для доступу до PostgreSQL, MongoDB та InfluxDB. Розробка програмного коду для отримання необхідних даних.
Тема 6.	Запис інформації в файли мовою Python Бібліотека pandas. Серіалізація даних. Запис в CSV, Excel, хмарні сховища.
Тема 7.	Запис інформації в бази даних мовою Python Автоматичне формування SQL запитів для запису даних в бібліотеці Pandas. Розробка програмного коду для запису даних в БД PostgreSQL, MongoDB та InfluxDB.
Тема 8.	Розв'язок проблем з неповними даними Бібліотеки NumPy, Matplotlib, SciPy, scikit-learn. Перевірка повноти даних за допомогою Pandas. Одновимірне відновлення за допомогою Pandas. Одновимірне відновлення за допомогою scikit-learn. Багатовимірне відновлення даних за допомогою scikit-learn. Відновлення даних за допомогою інтерполяції за допомогою Pandas. Виявлення потенційно недостовірних даних статистичними методами. Метрики достовірності даних.
Тема 9.	Візуалізація графіків для оцінки отриманих даних Бібліотеки для побудови графіків. Типи графіків. Методи інтерполяції даних при побудові графіків.
Тема 10.	Формування та візуалізація прогнозів за часовими рядами Бібліотека statsmodels. Експоненційне згладжування. Побудова прогнозуючих моделей ARIMA та SARIMA на базі методу скользячого середнього.

Список рекомендованих джерел

- Atwan T. Time Series Analysis with Python Cookbook. Birmingham-Mumbai : Packt Publishing, 2022.
- Радченко К. О., Петрашенко А. В. Бази даних NoSQL. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023.
- Гайдаржи В. І., Изварін І. В. Бази даних в інформаційних системах. Київ : Університет "Україна", 2018.
- Павловський В.І., Петрашенко А.В., Победа Д.В. Бази даних та засоби управління. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського., 2021.
- Мізюк О. Пугівник мовою програмування Python. URL: <https://pythonguide.rozh2sch.org.ua/>

Інформація про консультації

Індивідуальні та колективні консультації проводяться в час, визначений за попередньою домовленістю з викладачем через засоби зв'язку.

Загальна схема оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою		Нарахування балів	Бали нараховуються таким чином:
		для іспиту	для заліку		
90-100	A	Відмінно	зараховано		<p>Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за 100-бальною шкалою і становить: за поточну успішність (участь у лабораторних заняттях) до 60 балів, за результати індивідуального завдання – до 40 балів.</p> <p>При оформленні документів за екзаменаційну сесію використовується таблиця відповідності оцінювання знань здобувачів вищої освіти за різними системами</p>
82-89	B	Добре			
74-81	C				
64-73	D				
60-63	E	Задовільно			
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання		
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни		

Політика опанування дисципліни

Відвідування:

Відвідування та відпрацювання пропущених занять є обов'язковим. Допускаються пропуски занять з поважних причин, які підтверджується документально. За такої умови навчання може відбуватися в режимі он-лайн за погодженням із деканатом.

Дотримання принципів академічної доброчесності:

Політика щодо академічної доброчесності побудована на основі «Положення про академічну доброчесність» в університеті. Списування під час виконання письмових контрольних видів робіт заборонено. Користуватися мобільними пристроями, під час проведення різних видів контролю успішності, дозволяється лише з дозволу викладача.

Умови зарахування пропущених занять:

Відпрацювання пропущених занять проходять в дні згідно графіку консультацій викладачів кафедри.